ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಜಿ, ಹಾವನೂರ್.—ಮೂವತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ೩೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು, ಹಸು ಸಾಕಲಿಕ್ಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಶಾಸ್ವತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಿಂದ ಅವರು ಒಂದೇ ಸ ಳದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅವರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ೮೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಂಟು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ, ಟಿ. ಮಾಯಣ್ಣ.—೩೦ ಮನೆಗಳ ಜನಗಳು ಎನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಅದೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ಹಾಗೂ ಜೇನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಪುನಃ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ೮೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆ ೩೦ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Expenditure incurred during visit of Ex-Prime Minister to the State

383. SRI H. GANGADHARAN (Krishnaraja)—Will the Chief Minister be pleased to state:—

(a) how many times the Ex-Prime Minister (Smt. Indira Gandhi) and her son Sri Sanjay Gandhi visited the State between 1971 and 1977;

(b) what is the amount of expenditure incurred by the State for each such visit?

SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister)

(a)—

Visit of the Ex-Prime Minister Smt. Indira Gandhi :—

1971	Two times
1972	Two times
1973	Six times
1974	One time
1975	One time
1976	One time
1977	One time

(*ii*) *Visit of Sri Sanjay Gandhi :*

1971 to 1975	Nil
1976	Two times

(b)—

(*i*) *Expenditure incurred on Security Arrangements for the visit of Smt. Indira Gandhi :*

1971	10th, 11th Feb.	62,852–92
	October 1971	16,154–35
1972	18th, 19th Feb.	2,21,359–08
	5th, 6th Sept.	Nil
		(Transit Halt)
1973	5th, 6th Jan.	1,68,700–77
	16-3-1973	96, 120–80
	27th, 29th Apr.	Transit Halt.
	4th, 5th May	50, 062–94
	19-9-1973	Transit Halt
	28th, 29th Oct.	74,472–95
1974	11-7-1974	85,578–14
1975	11-1-1975	1,09,814–16
1976	11th to 13th Feb.	1,56,532–71
1977	5th, 6th Mar.	6,79,493–37

(*ii*) *Eependiture incurred on Security Arrangements f r the visit of Sri Sanjay Gandhi :*

1971 to 1975		Rs. Nil
1976	18th, 19th Jan.	25,518-42
	26-12-1976	2,24,164–55

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಭೇಟಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨,೨೧,೩೫೯-೦೮ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧,೬೮,೭೦೦-೭೭ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೯೬,೧೨೦-೮೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೫೦೦೬೨-೯೪ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೭೪,೪೭೨.೯೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೮೫,೫೭೮-೧೪ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧,೦೯,೮೧೪-೧೬ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧,೫೬,೫೩೨-೭೧ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಹಾಗೂ ೬,೭೯,೪೯೩-೩೭ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಹಣ ಸಕ್ಯೂರಿಟಿಗೋಸ್ಕರ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆಯೇ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಎರಡೂ ಇದರಲ್ಲೇ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರಣ ಏನಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್. ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರಣ ಏನಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಆಯಾಯ ಸಂದರ್ಭದವಾತಾವರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ? ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಏನಿತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಏನೊಂದು ಅಂಶಗಳು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು ಅದರ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಂದರೆ ಏನು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಅಥವಾ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವರದಿ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಿ.ಐ.ಬಿ.ಯವರು ಆಗಿಂದಾಗೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಹಾಗೂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಶ್ರೀ ಸಂಜಯಗಾಂಧಿ ಅವರ ಪ್ರವಾಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು? ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು? ಅಂದರೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಜನ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದೇನಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಜನ ತರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳು ವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮಂತಹವರು ನಿಮ್ಮಂತಹವರು ಎಂದರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಹವರು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸೆಂಜಯಗಾಂಧಿಯವರ ವೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸಂಜಯಗಾಂಧಿಯವರ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಶೀರ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಂದರೂ ಇಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಾಮಿ,

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. ಇಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೊ, ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಊಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರ್‍ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

SRI B. B. SAYANAK.—There is an expenditure of about Rs. 2 lakhs 50 thousand over Mr. Sanjaya Gandhi. Is he a V.I.P.? In what capacity did he visit the State and why was this amount spent?

SRI D. DEVARAJ URS.—He came in the capacity of Youth Congress leader.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನನಗೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹಾಗೂ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ ಪ್ಲಾಟ್ ಫಾರಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಸ್.ಪಿ.ಯವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. Bill is sent to the party. It was not paid by the Government.

SRI D. DEVARAJ URS.—It depends on the time and the purpose for which the Prime Minister or any Minister comes. ಚುನಾವಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿ Public meetings and even party workers meetings are the affairs of the party. Therefore it is the party which has to pay, not the Government.

SRI D. DEVARAJ URS.—Supposing tomorrow the Prime Minister comes to Bangalore and he wants to address public meetings, we have to provide.

SRI S. R. BOMMAI.—So far as police security is concerned, I agree.

SRI D. DEVARAJ URS.—He is entitled to address the public. We have to spend. Even otherwise, I think, the rules are, because he is the Prime Miniser, we have to provide.

SRI S.R. BOMMAI.—I want to know under what rules it is stated. Let the rules be placed on the table.

SRI D. DEVARAJ URS —There are certain rules of the Government of India. In the Police Department there are certain rules as to how and what expenditure they should incur. If they provide platform they collect Rs. 2500 for the platform from the party funds. In this case also, it has been collected and I remember in some instances we have paid.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ಎರಡು ದಿನ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ೧,೫೬,೫೩೨ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಪುತ್ರ ೧೯೭೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ೨,೨೪,೧೬೪ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಶಿಸ್ತು, ಸಂಯಮ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣ ವೇನು ? ಜನತೆಗೆ ೨೪ ಗಂಟೆಗಳ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶ್ರೀ ಸಂಜಯಗಾಂಧಿ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅದು ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್‌ನ ಮೇಲೆ ಡಿಪೆಂಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ. In different places in one and the same day. As I know, there were innumerable

programmes arranged by the Youth Congress and the Party during those two days. There was a programme in Gulbarga, Bidar and Balki. ಆದಕಾರಣ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು.

I will give the details about the amount spent on that day.

(i)	For barricading and electrification	...	Rs. 92,837-81
(ii)	Petrol and Oil charges for police vehicles.	...	Rs. 35,234-94
(iii)	Expenditure towards T.A. & D.A. for Police bundobust such as traffic control, crowd control, law and order duties.	...	Rs. 95,891-80

The total comes to Rs. 2,24,164-55.

SRI H.D. DEVE GOWDA.-Was that expenditure towards barricading and electrification is within the ambit of the rules ? Will you kindly place the rules governing the expenditure sofar as this V. I. P. is concerned ?

SRI D. DEVARAJ URS.—There is a book containing the Rules and Instructions for the protection of the Prime Minister, and there are other rules, perhaps, I don't know.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—The amount spent in this connection should be within the ambit of the rule that has been framed either by the State Government or the Union Government. I want to know under which rule this particular expenditure of this V. I. P. has been incurred ?

SRI D. DEVARAJ URS.—The rule says that protection should be given; Police bundobust should be made, if it is in the evening times or the night times depending on the timing; otherwise, electrification would not be done for the mornings. So, barricading, electrification etc.. are all included. It is for the bundobust. That is the expenditure item on which it has been given.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸದ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಿಯಮಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ. ಆದಕಾರಣ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿಯೇ ಆಗಲೀ, ಈಗಿನ ಪ್ರಧಾನಿಯೇ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪ್ರಧಾನಿಯೇ ಆಗಲೀ, ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ನಿಯಮದಂತೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದಂಥ ವಿ.ಐ.ಪಿ. ಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಕೊಂಡಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ನೀವು ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಾವಳಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಂದೋಬಸ್ತನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೋ ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದು

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. If there was an instruction by the Union Home Ministry or the Prime Ministr's Secretariat, please spell out according to that instruction this expenditure has been incurred.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಒಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿ. ಐ, ಪಿ. ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆನಂತರ ಅರ್ಡಿನರಿ ಮೇನ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ವಿ.ಐ.ಪಿ. ಆಗಬೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ though they are ordinary men, as and when they attract crowds, as and when people come to see a person or to hear a person, depending on the nature of the crowd and the number that attracts, bundobust has to be made. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರೂ. ಆಗ...

(೪–೫ ಜನ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು).

I am not saying anything against him, Why these people have become touchy, I don't know. When Mr. Jayaprakas Narayana was here, who toured the whole State, we did spent money and pakka police bundobust was made.

ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಆಗ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ವೆಹಿಕಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರು.

Sri D. Devaraj Urs.—Your party provides vehicles I understand but police vehicles, you have not provided. As regards platforms, wherever it is not official, Rs. 2,500 is to be collected and we have also paid. Therefore, sofar as Sanjay Gandhi's visit was concerned, he did attracts crowds ; There was stampending especially from the youth of the country ; even in Karnataka, it happened.

ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು. —ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಆಗ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. ಸಾವಿರಾರು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕಾರಣ ಗಾಜಿನ ಮನೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಎಸೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ನಾನೇಕೆ ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ?

Sri H. D. Deve Gowda.—The Hon'ble Chief Minister should answer my question.

Sri D. Devaraj Urs.—I have given the answer.

Sri H. D. Deve Gowda.—Whether this expenditure has been arred according to rules is my question.

Sri D. Devaraj Urs.—I have given the answer. Your Public Accounts Committee can ask it Sir, I have not completed my answer. Why my friend Mr. Devegowda got upset ?

9-30 A.M.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I would like to know under which rule the expenditure was incurred.

SRI D. DEVARAJ URS.—For the police bandhobust this is the rule. What else you are asking I do not know...

(ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೦–೨೦ ಸದಸ್ಯರು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಾಗ ಯಾವುದು ಕೇಳಸಲಿಲ್ಲ) (ಗಲಬೆ).

MR. SPEAKER.—Hon'ble Members are requested to resume their seats.

SRI S. R. BOMMAI.—The answer should be to the question. The question is, under what rules the expenditure was incurred.

SRI D. DEVARAJ URS.—I am not yielding.

SRI S. R. BOMMAI.—It is not the question of yielding. The hon. Chief Minister is making a speech, I would request him to answer to the question.

MR. SPEAKER.—The hon'ble Leader of the Opposition wants under what rules the expenditure was incurred. If you can point out, I think...

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, I have not completed my syeech, why should they got excited ?

SRI S. R. BOMMAI.—We get excited because the Chief Minister is comparing Sanjya Gandhi with Jayapraksh Narayan. Why such comparasion ?

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, I am not comparing the personalities. I am only saying whoever comes and whoever attracts crowd and whoever comes for addressing public, it is the duty of either this State or any other State to give police bandhobust and protection to that extent. At one time Sri Jayaprakash Narayan also looked ordinary, but subsequently he became a big man and he used to a attract large crowds. When Jayaprakash Narayan came and toured Karnataka, there also we sent money. That is what I want to say. I do not want to compare anybody. If you consider J.P. as comparable person it is your view. I have nothing to say. I have not compared. I do not know why they became so touchy. I never said it.

SRI U. B. BORKAR.—That is to be compared bo the people.

SRI D. DEVARJ URS.—I know how to compare the people. Why do you worry about it ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಿಮಗೇಕೆ ಈ ರೀತಿ ಪರದಾಟ ಬಂತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ? It is a fact that Sanjya Gandhi was a popular figure in the country whether for good or bad that is a different matter, when he came over here there was popular upsurge to see him and hear him, therefore, this bundobust was made. That apart even ordinarily we have to make bandobast. It is the business of the State Government to maintain law and order and also it is the business of the Home Department and Police too. In addition to that there was a circular letter from Information Bureau, Ministry of Home Affairs dated 17th February 1976 in which some of the instructions had been given and accordingly we have taken necessary precautions to see that the law and order position was properly maintained.

SRI S. R. BOMMAI.—Sir I perfectly agree with the answer of the Chief Minister that whoever the person or whatever the personolity it is the duty of the State Government to maintain the law and order. whether the meeting is in connection with political, religious or any social gathering. There is no diffience opinion. But so far as the expenditure of is 99,000 incurred towards electrification and barricading Concerned it is really high and we would like to know under what rules this was sanctioned or incurred. I have moved with Jayaprakash Narayan when he was touring our State. At that time nowhere police arranged for electrification or barricading or any platform. Therefore, I would like ask the Chief Minister under what rules this Rs. 99,000 was spent. Whether there was any instruction from the Government of India ?

SRI D. DEVARAJ URS.—Whether the expenditure incurred is rather high or woatever it is, it is for the Audit to look into this. Secondly, under the discretion of the department they found it necessary to spend on electrification at that time of his visit, because of the situation, whether it might be night, it might be some other time. They have arranged the electrification when it was necessary under the discretion of the department.

SRI S. R. BOMMAI. Under what rules it was arranged ? I can understand Police can move with the vehicles and guard around the place where the meetings were held. But the police cannot arrange for electrification. It is not given in the Police Manual. Therefore, I would like to know under what rule they have exercised their discretion.

SRI D. DEVARAJ URS.—The rules are not provided for such thing. We use discretion and do it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಷನರಿ ಪವರ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಣ ವಿಚ್ರ್ಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಷನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇವೊತ್ತು ನಿಯಮಾವಳಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಎಷ್ಟು ? ಅದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹೆಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನವರು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. Infructious expenditure ಹೌದೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೇ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸಂಜಯ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಇತರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ತಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ರೇಕ್ ಅಪ್ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಪೋಲೀಸ್ ರಕ್ಷಣೆಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಖರ್ಚು. ಇನ್ನು ಚಿತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾವು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರುವಾಗ ಏನು ವಿವರ ಕೊಡೋಣ ? The departmental responsibility is to take care of such a situation and also to maintain law and order. In the maintenance of law order certain expenditure becomes necessary in their discretion, and they do it.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವೊತ್ತು ಫಿಲಂ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಮತ್ತೆ ಅವರು ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ? ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆಮೇಲಾದರೂ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದುಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—Next question.

SRI BHEEMANNA KHANDRE.—Sir, I want to put one more supplementary.

(Other memhers also rose in their seats and there was furore)

MR. SPEAKER.—Sri Bhemanna Khandre, conduct is disorderly. If he repeats it, I will have to direct you to withdraw from the House. This is the second time he is doing like this.

SRI BHEEMANNA KHANDRE,—Sir, I protest. I have stood up to ask your permission.

MR. SPEAKER.—I never called the Hon'ble Member.

SRI BHEEMANNA KHANDRE.—As a protest I stage a walk-out.

(He withdrew and returned)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನ ಮತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೂಸ್ಕರ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬೇರೆಯು ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದರು.

MR. SPEAKER.—I will take note of this This warning is meant for others also.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆಯವರು ಎದ್ದು ನಿಂತ ತಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಆ ಕಡೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೂ ಸಹ ತಾವು ಇದೇ ರೀತಿ ಹೇಳಬೇಕು.

MR. SPEAKER.—If the other Hon'ble Members also stand up and speak without permission they will also be in trouble, Whoever they may be, I will have to enforce the rule.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖಂಡರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಪಾಲಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

PWD and I.C.R.C. Roads in the State

414. SRI PRABHAKAR TELKAR (Chitapur).—Will the Minister for Public Works be pleased to state.—

(*a*) the length of the roads including the I.C.R.C. in each district (districtwise particulars of PWD and I.C.R.C. roads be furnished);

(*b*) whether the Government has any Master Plan for improvement of the roads in Rural areas in the State;

(*c*) whether the Government will provide all-weather roads to all the villages in Gulbarge District under the Master Plan ?

SRI S. BANGARAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Districtwise length of PWD Roads and I.C.R.C. Roads are as follows.—

(in km)

Sl. No.		PWD Roads		I.C.R.C. Roads completed (1st phase) (New Construction)
		National Highways	State Fund Roads	
1.	Bangalore	197	2928	334
2.	Belgaum	201	3025	249
3.	Bellary	85	2196	204
4.	Bidar	75	1243	384